

Oppilaskuljetusoppaan päivitys / Oikaisuvaatimus

OPEKAS 23.01.2025 § 7
684/08.02.01/2024

Jukka ja Sanna Lohtaja ovat toimittaneet Äänekosken kaupungin kirjaamoon 18.12.2024 oikaisuvaatimuksen otsikolla ”Oikaisuvaatimus oppilaskuljetus päätöksestä 11.12.2024”. Oikaisuvaatimuksenalainen päätös on opetus- ja kasvatustalautakunnan 11.12.2024 (57 §) tekemä päätös, jossa asian otsikkona on ollut ”Oppilaskuljetusoppaan päivitys” ja jossa lautakunta päätti, että sen 14.12.2023 (71 §) hyväksymää oppilaskuljetusopasta ei muuteta.

Oikaisuvaatimus on liitteenä.

Prosessinedellytykset

Kuntalain (410/2015) 134 §:n 1 momentin perusteella lautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Kuntalain 137 §:n 1 momentin mukaan oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Opetus- ja kasvatustalautakunta on 11.12.2024 (57 §) tekemällään päätöksellä päättänyt, ettei lautakunnan 14.12.2023 § 71 tekemällä päätöksellä hyväksytyä oppilaskuljetusopasta muuteta.

Kuntalain 138 §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kuntalain 140 §:n perusteella opetus- ja kasvatustalautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tarkastettu pöytäkirja opetus- ja kasvatustalautakunnan kokouksesta on julkaistu kaupungin internet-sivuilla 18.12.2024. Voidaan todeta, että oikaisuvaatimuksen tekijöiden kaupungille 18.12.2024 toimittama oikaisuvaatimus on tehty ennen oikaisuvaatimuksen vireillepanolle säädetyin määräajan päättymistä.

Edellä olevan perusteella oikaisuvaatimuksen tekijöiden kaupungille 18.12.2024 toimittama oikaisuvaatimus on otettava käsiteltäväksi.

Oikaisuvaatimuksen käsittely

Vaatimukset ja näiden perustelut

Opetus- ja kasvatustalautakunnan 11.12.2024 (57 §) päätöksessä on kyse oppilaskuljetusoppaan päivityksestä. Keskeistä on huomata, että opetus- ja kasvatustalautakunta ei päättä oppilaskuljetusetuuksista. Oppilaskuljetuspäätökset ovat viranhaltijapäätöksiä, jotka tekee Äänekosken kaupungin

hallintosäännön § 25 mukaan opetus- ja kasvatusjohtaja. Opetus- ja kasvatuslautakunta puolestaan päättää hallintosäännön § 24 nojalla oppilaskuljetusoppaasta, joka määrittelee esikoulu- ja oppilaskuljetusten myöntämisen perusteet koulumatkan pituuden, vaarallisuuden ja muiden oppilaskuljetusperusteiden osalta.

Oppilaskuljetusoppaassa on erikseen määritelty muun muassa Äänekoskella vaaralliseksi merkityt tiet ja koululaisten itsekuljettavien matkojen pituudet. Opetus- ja kasvatusjohtajan oppilaskuljetuspäätökset perustuvat opetus- ja kasvatuslautakunnan hyväksymän oppilaskuljetusoppaan lisäksi koulumatkaetuuksia koskeviin perusopetuslain 28 ja 32 §:n säännöksiin.

Oikaisuvaatimuksen tekijöiden toimittamassa oikaisuvaatimuksessa ei esitetä yksilöityjä vaatimuksia siitä, miten lautakunnan 11.12.2024 tekemää, oikaisuvaatimuksenalaista päätöstä tulisi muuttaa ja millä perustein. Oikaisuvaatimuksessa kuitenkin esitetään, että lautakunnan kokouksessa on virheellisesti ja tarkoituksellisesti kerrottu ja annettu väärää tietoa sekä jätetty tietoa kertomatta, joka on siten väitetyksi harhaanjohtanut päätöksentekoa. Oikaisuvaatimuksen huomautukset keskittyvät ennen kaikkea rikosylikomisario Sami Salon sähköpostiviestiin, joka ei ole ollut asian käsittelyn liitteenä.

Lisäksi esitetään, että esittelytekstissä virheellisesti mainitaan, että pelastusviranomaisen vastaa tieliikenteen ohjaamisesta ja tiedottaa onnettomuuksista. Samaten esitetään, että Reinikantietä ei voi verrata Äänekosken muihin sivuteihin, eikä muihin valtatie neljän rinnakkaisteihin, koska tien taso on alhaisempi muihin rinnakkaisteihin verrattuna (hiekkatie, valaisematon, 3-tason kunnossa/ylläpito, aurataan viimeisimpänä).

Vastaus vaatimuksiin

Asianosainen oikaisuvaatimuksen tekijä on toimittanut opetus- ja kasvatusjohtajalle 22.11.2024 rikosylikomisario Sami Salon sähköpostiviestin (liite), jossa ylikonstaapeli Jari Halttusen esihenkilönä toimiva Salo ilmaisee näkökantansa ylikonstaapeli Jari Halttusen asiantuntijarooliin asiassa seuraavasti:

”Poliisilta aika ajoin pyydetään näkemystä tai kannanottoa erilaisiin turvallisuus kysymyksiin, jotka poliisin ammattiin oleellisesti kuuluu. Harkinnan mukaan näitä myös annamme. Huomioitavaa on, että nämä kannanotot eivät tietenkään ole määräyksiä tai edes suosituksia, vaan poliisin näkemyksiä vallitsevasta tilanteesta. Nämä kannanotot tehdään parhaan harkinnan mukaan, asiaan riittävästi perehtyneen kokeneen poliisihenkilön toimesta.

Tässä kyseisessä tapauksessa alue kuuluu ylikonstaapeli Jari Halttusen toiminta-alueeseen ja hän on meistä se paras henkilö arvioimaan asiaa poliisin näkökulmasta. Huomioitavaa on, että vastaavanlaisia kannanottoja on tehty myös aiemmin myös pohjoisen Keski-Suomen alueella.

Korostan että tämäntyyppiset lausunnot eivät tietenkään sido muiden toimialojen toimijoita, vaan nämä voidaan ottaa huomioon yhtenä osana päätöksentekoa, joka epäilemättä koostuu myös monesta muusta huomioon otettavasta asiasta.”

Kyseinen sähköpostiviesti lähetettiin opetus- ja kasvatusjohtaja Rautaselle sen jälkeen, kun ylikonstaapeli Halttunen ja opetus- ja kasvatusjohtaja Rautanen olivat keskustelleet Rautasen saaman Sisä-Suomen poliisilaitoksen sähköpostivastauksen (liite) ristiriidasta sen kanssa, että Halttunen oli laatinut 9.8.2024 päivätyn lausunnon Reinikantien turvallisuudesta asianosaisen eli oikaisuvaatimuksen tekijän pyynnöstä.

11.12.2024 (57 §) esittelytekstissä on mainittu, että ”Sisä-Suomen poliisilaitos on puolestaan ilmoittanut Äänekosken kaupungille linjanneensa, ettei poliisilaitos anna lausuntoja kouluteiden vaarallisuudesta.” Tämä ei ole väärää tietoa, vaan tieto on saatu virkateitse Sisä-Suomen poliisilaitokselta 20.8.2024 (liite). Vastauksen on antanut liikenneyleikomisario Jari Näkki. Ylikonstaapeli Halttunen lausunto taas toimitettiin asianosaisen eli oikaisuvaatimuksen tekijän pyynnöstä. Asiassa voidaan siis tulkita olevan poliisiviranomaisen sisäisesti ristiriitaista tai ristikkäistä viestintää, joka vaikeuttaa osaltaan valmistelijan, esittelijän ja päätöksentekijän toimintaa.

Huomionarvoista on myös, että kaupunkiorganisaatio vastaa päätöksenteon valmistelusta ja pyytää siten asiantuntijalausunnot virkateitse. Tässä tapauksessa Reinikantien vaarallisuudesta kertova ylikonstaapeli Halttunen lausunto sekä Halttunen lausuntoa puoltava rikosyleikomisario Salon lausunto ovat asianosaisen toimittamia.

Lisäksi ylikonstaapeli Halttunen kertoo 9.8.2024 päivätyssä lausunnossaan olevansa ”itsekin Reinikantien päivittäinen käyttäjä kotiosoitteeni vuoksi”. Tämän perusteella voidaan olettaa, että poliisiviranomaisella on paitsi paikallistietoutta tien olosuhteista myös haastetta arvioida asiaa täysin puolueettomasti, sillä on itse alueella asuva henkilö. Asian puolueettoman arvioinnin vuoksi valmistelijan olisikin ollut parasta saada lausunto virkateitse Sisä-Suomen poliisilaitokselta, mutta vastaus pyyntöön oli kielteinen.

Huomionarvoista kuitenkin on, että ylikonstaapeli Halttunen lausunto oli 11.12.2024 (57 §) liitteenä ja sitä kautta osana päätöksentekoa. Rikosyleikomisario Sami Salon sähköpostiviestin mukaan on myös huomioitavaa, että poliisin kannanotot erilaisista turvallisuuskysymyksistä eivät sido toisten organisaatioiden päätöksentekoa, vaikka ne voidaan ottaa huomioon päätöksiä tehdessä.

Oikaisuvaatimuksessa esitetään, että Reinikantietä ei voi verrata Äänekosken muihin sivuteihin, eikä muihin valtatie neljän rinnakkaisteihin, koska tien taso on alhaisempi muihin rinnakkaisteihin verrattuna (hiekkatie, valaisematon, 3-tason kunnossa-ylläpito, aurataan viimeisimpänä). Opetus- ja

kasvatuslautakunnan 11.12.2024 (57 §) päätöksen toisena valmistelijana toimineen kuljetussuunnittelija Tommi Maanselän mukaan Reinikantietä voi verrata ainakin seuraaviin sivuteihin Äänekoskella:

- Hietama: Lannevedentie, Upatonpohjantie ja Mäkikyläntie
- Honkola: Kolunpohjantie, Kangashäkintie ja Tärntäläntie
- Koivisto: Hitonlahdentie loppuosa, Niinivedentie
- Mämmen suunta: Kevätlahdentie osittain
- Sumiainen: Syvälahdentie, Soidinmäentie, Pukkitie ja Pukarantie
- Konginkangas: Häkkiläntie, Polunharjuntie

Muihin, lähes samassa tilassa oleviin teihin verraten, tasa-arvoperiaatteen mukaisesti, Reinikantietä ei tulisi määritellä vaaralliseksi oppilaskuljetusoppaassa. Onnettomuustilanteet ovat satunnaisia, ja niitä johtavat viranomaiset varmistavat turvallisuuden myös kiertoteiden käytön osalta.

Opetus- ja kasvatuslautakunnan 11.12.2024 (57 §) esittelytekstissä oli virheellisesti ilmaistu, että ”*pelastusviranomaiset* puolestaan vastaavat tieliikenteen ohjaamisesta ja tiedottamisesta mahdollisissa onnettomuustilanteissa, joissa Reinikantietä käytetään valtatie neljän rinnakkaistienä”, kun oikea ilmaisu olisi ollut, että ”*viranomaiset...*”. Tällä ei asian käsittelyn kannalta ole merkitystä.

On syytä korostaa, että lautakunnan 11.12.2024 (57 §) käsittelemän asian esittelytekstissä on viitattu asiaan osallisen oikaisuvaatimuksen tekijän kaupungille toimittamaan ylikonstaapeli Halttusen lausuntoon ja se on myös ollut lautakunnalle toimitetun esityslistan liitteenä. Lautakunta on siis voinut käyttää lausuntoa päätöksen perusteena harkintansa mukaan. Poliisin muiden edustajien sähköpostitse ilmoittamalla tiedoilla poliisilaitoksen menettelystä ja sen henkilöstön toimivaltuuksista tässä ja tämänkaltaisissa asioissa ei ole ollut sisällöllisiä vaikutuksia päätösharkinnassa, koska ilmoitetuissa tiedoissa ei ole ollut ylikonstaapeli Halttusen lausuntoon nähden vastakkaisia tai vaihtoehtoisia tietoja tai näkemyksiä Reinikantien vaarallisuudesta tai vaarallisuusarviointiin vaikuttavista tekijöistä.

Lautakunnalle esitetään, että se päättäisi hylätä oikaisuvaatimuksen, koska oikaisuvaatimuksenalainen lautakunnan päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, lautakunta ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutenkaan lainvastainen. Oikaisuvaatimuksessa ei myöskään ole esitetty muita syitä tai perusteita, joiden johdosta oikaisuvaatimuksen hyväksyminen olisi tarkoituksenmukaista.

Valmistelija	Opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen 040 514 8102
Esittelijä	Opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen 040 514 8102
Päätösehdotus	Opetus- ja kasvatuslautakunta:

- 1) päättää ottaa käsiteltäväksi **Jukka ja Sanna Lohtajan** 18.12.2024 tekemän oikaisuvaatimuksen opetus- ja kasvatuslautakunnan 11.12.2024 (57 §) tekemästä päätöksestä, koska sanotusta päätöksestä saa tehdä oikaisuvaatimuksen, oikaisuvaatimuksen tekijöillä on asianosaisina ja kunnan jäsenenä oikeus tehdä oikaisuvaatimus ja kirjallinen oikaisuvaatimus on toimitettu kaupungille säädetyssä määräajassa; ja
- 2) hylkää edellä kohdassa 1 tarkoitetun oikaisuvaatimuksen, koska oikaisuvaatimuksenalainen lautakunnan päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, lautakunta ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutenkaan lainvastainen. Oikaisuvaatimuksessa ei myöskään ole esitetty muita syitä tai perusteita, joiden johdosta oikaisuvaatimuksen hyväksyminen olisi tarkoituksenmukaista.

Päätös

Hyväksyttiin.

Timo Pulli ilmoitti olevansa esteellinen (yleislausekejäävi; hakijan läheinen) ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Puheenjohtajana tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan toimi opetus- ja kasvatuslautakunnan varapuheenjohtaja Marja Kolari.

Tanja Rämä ilmoitti olevansa esteellinen (yleislausekejäävi; hakijan läheinen) ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Pöytäkirjanpitäjäksi tämän pykälän ajaksi Tanja Rämän tilalle valittiin Tuula Ruuska.

Merkittiin, että tämä asia käsiteltiin kokouksen kuudentena asiana.
